

Ks. prof. dr hab. Jan Dudziak

1. Dzieciństwo i młodość

Ks. prof. dr hab. Jan Dudziak, syn Stanisława i Marii z d. Waligóra, urodził się 12 sierpnia 1928 roku we wsi Pasierbiec, należącej do parafii Łososina Górna (k. Limanowej). Kilka dni później został ochrzczony w kościele parafialnym. Był drugim z trzynastorga dzieci, które urodziły się w tej rodzinie, utrzymującej się z uprawy pięciohektarowego gospodarstwa.

Przez cztery lata uczęszczał do szkoły podstawowej (zwanej „powszechną”) w rodzinnej miejscowości, a ostatnie trzy klasy ukończył w Sowlinach, k. Limanowej, oddalonych od rodzinnej wsi blisko osiem kilometrów. W 1943 roku, by uchronić się przed grożącą mu wywózką na roboty przymusowe do Niemiec, zapisał się do jednorocznej rolniczej szkoły zawodowej w Łososinie Górnej. Ukończył ją w czerwcu 1944 i później dzięki zrządzeniom Opatrzności zawdzięcza, że ominęła go wywózka.

We wrześniu 1944 rozpoczął naukę na tajnych kompletach, zorganizowanych przez ks. Jana Bałysa, pierwszego duszpasterza w Pasierbcu¹. Ks. J. Bałys ze zorganizowaną przez siebie grupą ministrancką realizował program gimnazjum, dzięki czemu Jan Dudziak mógł po wyzwoleniu Limanowej w styczniu 1945 roku zdawać do trzeciej klasy nowo utworzonego gimnazjum. Egzamin ten był na tyle głębokim przeżyciem, że szczegółowe pytania Ksiądz Profesor pamięta do dziś.

Po ukończeniu trzeciej klasy gimnazjum, w lipcu 1945 roku, za radą ks. katechety Władysława Rysia, zgłosił się do Małego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Od września tego samego roku, wraz z innymi wychowankami Małego Seminarium, w I Liceum Humanistycznym w Tarnowie, kończył czwartą klasę gimnazjalną. Pomyślnie zdał „małą maturę” w styczniu 1946 roku, a egzamin dojrzałości w 1947 roku. W trakcie tego egzaminu po raz pierwszy miał okazję doświadczyć nowej rzeczywistości politycznej. Za „niewłaściwy stosunek do imperializmu amerykańskiego” delegat Kuratorium zarządził w przypadku Jana Dudziaka egzamin powtórkowy. Zdał go pomyślnie

¹ Ks. Jan Bałys był duszpasterzem z Siemianówki k. Lwowa, skąd wypędziła go wojna.

we wrześniu 1947 roku. Wtedy też rozpoczął studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie.

2. Studia

Studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym trwały pięć lat. 4 maja 1952 roku przyjął z rąk ks. bpa Jana Stepy święcenia kapłańskie. Po święceniach ks. Jan Dudziak pracował jako wikariusz w parafii Grybów. Dodatkowo pełnił funkcję rektora kościoła św. Piotra w Podjaworzu, gdzie w jedną niedzielę w miesiącu celebrował niedzielne nabożeństwo. Po roku pracy duszpasterskiej w Grybowie, ordynariusz tarnowski bp Jan Stepa skierował ks. Jana Dudziaka na studia specjalistyczne prawa kanonicznego na Wydziale Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Tam pod kierunkiem prof. dra hab. L. Winowskiego napisał najpierw pracę licencjacką na temat *Uprawnienia legatów papieskich do X wieku* i zdał egzamin licencjacki w marcu 1956 roku. Po ukończeniu kursu doktoranckiego w czerwcu tego samego roku, został mianowany prefektem w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie. Funkcję tę pełnił od 20 września 1956 roku do 30 września 1970 roku. Jednocześnie pod kierunkiem prof. dra hab. L. Winowskiego kontynuował pisanie pracy doktorskiej, dojeżdżając na konsultacje do Wrocławia, gdzie zamieszkał promotor. Obok funkcji prefekta ks. Jan Dudziak w latach 1959-1962 prowadził zajęcia katechetyczne z młodzieżą Liceum Technik Plastycznych w Tarnowie: pierwszy rok w szkole, a w następnych już w punkcie katechetycznym u oo. Bernardynów.

27 czerwca 1961 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL ks. Jan Dudziak obronił doktorat, na podstawie pracy zatytułowanej *Annaty papieskie w Polsce*. Promotorem pracy był wspomniany prof. dr hab. Leszek Winowski, a recenzentami ks. prof. dr hab. Józef Rybczyk z KUL oraz prof. dr hab. Witold Sawicki z UMCS w Lublinie.

3. Praca naukowa i dydaktyczna

Przez kilka następnych lat praca ks. dra Jana Dudziaka nie uległa zasadniczej zmianie. Przybyło mu tylko nieco obowiązków. Obok funkcji prefekta musiał sporadycznie prowadzić lektorat języka łacińskiego dla studentów pierwszego i drugiego roku, ćwiczenia i wykłady z literatury religijnej.

Na początku roku akademickiego 1964/65 zachorował wieloletni wykładowca prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie ks. prałat dr Ignacy Dziedziak. W listopadzie tego roku, na życzenie ks. bpa Jerzego Ablewicza, ks. dr Jan Dudziak podjął w jego zastępstwie wykłady z prawa kanonicznego. Wprawdzie na początku roku akademickiego 1966/67 ks.

prałat dr I. Dziedziak podjął część wykładów, ale trwało to krótko, gdyż w z początkiem stycznia 1967 roku zachorował i wkrótce zmarł (15 I 1967). Od tej chwili ks. dr Jan Dudziak pozostał jedynym wykładowcą prawa kanonicznego w Wyższym Seminarium Duchownym. Tak było aż do 1991 roku, kiedy to pracę przy katedrze prawa już wtedy Instytutu Teologicznego w Tarnowie rozpoczął ks. dr Władysław Kostrzewa, a w 1997 roku ks. dr Tomasz Rozkrut.

Pracując jako prefekt i wykładowca w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie ks. dr Jan Dudziak przygotowywał rozprawę habilitacyjną zatytułowaną *Dziesięcina papieska w Polsce średniowiecznej*. Dnia 30 maja 1969 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL odbyło się jego kolokwium habilitacyjne. Recenzentami rozprawy oraz dorobku naukowego byli: prof. dr hab. Leszek Winowski z Uniwersytetu Wrocławskiego, ks. prof. dr hab. Ignacy Subera z ATK w Warszawie oraz ks. prof. dr hab. Aleksy Petrani z KUL w Lublinie.

1 października 1976 roku ks. dr hab. Jan Dudziak, nie przerywając wykładów w Instytucie Teologicznym w Tarnowie, został wykładowcą prawa kanonicznego na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. Prowadził tam zajęcia (wykłady, seminaria) dla kandydatów do kapłaństwa oraz dla studentów świeckich, zarówno na kursie podstawowym jak też licencjacko-doktoranckim. Działalność dydaktyczną na tym Wydziale kontynuował do 1996 roku, kiedy to ze względu na nadmiar innych zajęć oraz uciążliwości związane z dojazdem, zrezygnował z pracy we Wrocławiu.

15 grudnia 1987 roku ks. dr hab. Jan Dudziak otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Recenzentami dorobku naukowego byli: ks. bp prof. dr hab. Walenty Wójcik z KUL w Lublinie, prof. dr hab. Wojciech M. Bartel z UJ w Krakowie oraz ks. prof. dr hab. Tadeusz Pieronek z PAT w Krakowie. W 1996 roku PAT w Krakowie przyznał ks. prof. dr hab. Janowi Dudziakowi tytuł profesora zwyczajnego. Recenzji dorobku naukowego tym razem dokonali: ks. prof. dr hab. Marian Fąka z ATK w Warszawie, prof. dr hab. Waclaw Uruszczuk z UJ w Krakowie oraz ks. prof. dr hab. Jan Dyduch z PAT w Krakowie.

Od 1 września 1991 roku ks. prof. dr hab. Jan Dudziak podjął zajęcia dydaktyczne na Wydziale Teologicznym PAT w Krakowie. Był pracownikiem etatowym tego Wydziału aż do przejścia na emeryturę w 1998 roku. Od tego momentu prowadzi tylko zajęcia zleczone w Instytucie Prawa Kanonicznego, który na Wydziale Teologicznym PAT powstał w 1999 roku. W latach 1996-1999 prowadził też pojedyncze wykłady na Wydziale Historii Kościoła PAT. Epizodycznie prowadził też wykłady z prawa kanonicznego – w 1998 roku – w Seminarium Duchownym diecezji żytomierskiej (Ukraina), w Worzelu k. Kijowa.

W ramach badań naukowych ks. prof. dr hab. Jan Dudziak był na stypendium naukowym w Uniwersytecie Katolickim Louvain la Neuf (w drugim semestrze roku akademickiego 1976/77). Prowadził tam badania z zakresu rozwoju posoborowego prawa kościelnego, korzystając z konsultacji u słynnego kanonisty prof. G. Fransena. Brał też udział w studium zorganizowanym na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie dla kanonistów całego świata, na temat nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego (24 XI 1983 – 14 XII 1983).

Wyrazem uczestnictwa Księdza Profesora w bieżącym życiu naukowym jest członkostwo w międzynarodowych i krajowych stowarzyszeniach naukowych. Jest on członkiem Consotatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo (od 1975 roku), Iuris Canonici Medii Aevi Consotatio (od 1992 roku), Stowarzyszenia Kanonistów Polskich (od 1990 roku). Brał udział w międzynarodowych kongresach i sympozjach organizowanych przez te stowarzyszenia (m.in. w Międzynarodowych Kongresach Prawa Kanonicznego: we Fryburgu Szwajcarskim 6-11 listopada 1980 roku; w Monachium 14-19 września 1987; w Lublinie 13-19 września 1993; w Międzynarodowym Kongresie Średniowiecznego Prawa Kanonicznego w Monachium 13-18 lipca 1992).

Owocem pracy naukowo-dydaktycznej Księdza Profesora są liczne publikacje, odczyty, recenzje prac i dorobku naukowego, promocje prac magisterskich i doktorskich (jest promotorem 4 prac doktorskich, 8 licencjackich, oraz 63 magisterskich). Jest też autorem ponad 200 recenzji prac magisterskich, 29 licencjackich, oraz 19 doktorskich. Recenzował 8 rozpraw habilitacyjnych (ks. E. Górecki, ks. R. Sztychmiller, ks. A. Dziega, ks. S. Ryłko, ks. S. Paździor, ks. J. Gryźlikowski, ks. W. Wenz, ks. T. Rozkrut) oraz siedem kandydatur dla tytułu profesorskiego (ks. A. Młotek, ks. J. Dyduch, ks. E. Górecki, ks. J. Kowalski, ks. H. Karbownik, o. J. Wroczeński, ks. E. Górecki).

4. Praca w sądownictwie kościelnym i instytucjach synodalnych

Obok pracy naukowo-dydaktycznej ks. prof. dr hab. Jan Dudziak angażował się w pracę różnych instytucji kościelnych: zwłaszcza sądowych i synodalnych.

W latach 1963-1989 Ksiądz Profesor był obrońcą węzła małżeńskiego w Pierwszej Instancji Sądu Biskupiego w Tarnowie. W ciągu dwudziestu sześciu lat pracy w tym charakterze brał udział w ponad 600 procesach, opracowując do nich akta. Od 1989 roku jest sędzią w tym sądzie i zdażył już opracować blisko 50 wotów sędziowskich.

Doświadczenie i biegłość w pracy sądowniczej ks. prof. dr hab. Jana Dudziaka zostały wykorzystane w agendach ogólnopolskich. W 1970 roku został mianowany przez Stefana Kardynała Wyszyńskiego konsultorem w Prymasowskim Trybunale Super Rato. Pracował aktywnie jako konsultor w tym Trybunale przez sześć lat, opracowując w tym czasie blisko pięćdziesiąt

„opinii” (vota), choć mimo formalnej rezygnacji funkcję konsultora piastował do 1989 roku.

Znajomość prawa Księdza Profesora została wykorzystana także w pracach synodalnych różnych stopni. Po raz pierwszy do pracy synodalnej został zaangażowany podczas prac I Synodu Prowincji Krakowskiej, w latach 1973-1983. Był tam delegatem diecezji tarnowskiej. Najpierw należał do tzw. Komisji Ekspertów, a od 1975 roku do Komisji Ekspertów Komisji Kordynacyjnej, w której skład wchodziło po trzech przedstawicieli diecezji tworzących metropolię krakowską. Po utworzeniu zespołów synodalnych (w 1977 roku), został przydzielony do zespołu „Zakony w duszpasterstwie”, w którym pracował do końca Synodu.

W latach 1981-1986 odbył się IV Synod Diecezji Tarnowskiej. Ksiądz Profesor był członkiem Komisji Głównej tego Synodu oraz przewodniczył Komisji do spraw Struktur Diecezjalnych. Był także współredaktorem dokumentów końcowych. W stopniu o wiele mniejszym brał również udział w pracach Synodu Archidiecezji Wrocławskiej (1986-1991).

Swoim doświadczeniem i wiedzą ks. prof. dr hab. Jan Dudziak służy także Kościołowi w Polsce jako członek – od roku 1994 Komisji, a od 1996 roku – Rady Prawnej Konferencji Episkopatu.

W roku 1984 ks. prof. dr hab. Jan Dudziak otrzymał od ks. bpa Jerzego Ablewicza misję zorganizowania duszpasterstwa diecezjalnego prawników. Przez pięć lat organizował zatem spotkania dla kilkudziesięciu osób ze środowiska prawniczego, które udało mu się włączyć w nowe struktury duszpasterskie.

Praca naukowa, dydaktyczna i duszpasterska ks. prof. dr hab. Jana Dudziaka była dostrzegana i doceniana. Dowodem tego są odznaczenia i wyróżnienia kościelne, jakie otrzymał *expositorium canonicale* (Ec) w 1960 roku, przywilej używania *rocchetto et mantelletto* (RM) w 1968 roku, a 1996 nominację na kanonika gremialnego reaktywowanej Kapituły Kolegiackiej w Nowym Sączu; w rok później został w tej kapitule kanonikiem scholastykiem; od 1985 jest też kapelanem papieskim. Rektor i Senat Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie przyznał mu w 2001 roku medal *Bene Merenti* tej uczelni.

Oprac.: ks. T. Rozkrut, ks. A. Żurek

D o r o b e k n a u k o w y

1. Prace ogłoszone drukiem

1962

Płatnicy i płatności annat papieskich w Polsce, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, IX, 1 (1962) 41 – 63.

1963

U źródeł tworzenia się annat papieskich, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, X, 4 (1963) 27 – 43.

1965

Annaty papieskie w świetle narastających przepisów prawnych ze szczególnym uwzględnieniem Polski, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, XII, 5 (1965) 103 – 130.

1966

Rozwój historyczny świadczeń annatowych w Polsce, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, XIII, 5 (1966) 29 – 55.

1967

Pobieranie annat papieskich, Roczniki Teologiczno-kanoniczne, XIV, 5 (1967) 61 – 97.

1969

Sześćoletnia dziesięcina lionńska i jej recepcja w Polsce, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, XVI, 5 (1969) 37 – 53.

1970

Geneza dziesięciny papieskiej w Polsce, Rocznik Teologiczny Śląska Opolskiego, 2 (1970) 149 – 175.

1971

Teologiczno – prawne zasady odniesienia Kościoła do innych Wspólnot wyznaniowych oraz do niewierzących po II Soborze Watykańskim, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, XVIII, 5 (1971) 21 – 50.

1972

Pojęcie i rodzaje odpustów oraz sposoby ich zyskiwania, Tarnowskie Studia Teologiczne, V (1972) 133 – 163.

1973

Amortyzacja, w: Encyklopedia Katolicka, t. I, Lublin 1973, 462 – 463.

Annaty, w: Encyklopedia Katolicka, t. I, Lublin 1973, 630 – 631.

Antiochia, III, *Synody antiocheńskie*, w: Encyklopedia Katolicka, t. I, Lublin 1973, 654 – 655.

1974

Dziesięcina papieska w Polsce średniowiecznej, Lublin 1974, 290.

1976

Binacja, w: Encyklopedia Katolicka, t. II, Lublin 1976, 564 – 565.

1977

15. *Posoborowe zmiany w zakresie prawa kanonicznego jako wyraz pewnych zasad leżących u podstaw zamierzonej odnowy Kościoła*, Tarnowskie Studia Teologiczne, VI (1977) 149 – 187.

1979

16. *Praktyka kanonizowania świętych przed ogłoszeniem Dekretów Grzegorza IX*, Tarnowskie Studia Teologiczne, VII (1979) 105 – 127.
17. *Denar św. Piotra*, Encyklopedia Katolicka, t. III, Lublin 1979, 1168.

1981

18. *Profesor Leszek Winowski (biogram polskiego kanonisty)*, Roczniki Teologiczno – Kanoniczne, XXVIII, 5 (1981) 5 – 22.
19. *Teologiczno-prawne idee kanonów synodu w Sardyce (343)*, Tarnowskie Studia Teologiczne, VIII (1981) 337 – 350.

1983

20. *Prawno – kanoniczna koncepcja sanktuarium*, Tarnowskie Studia Teologiczne, IX (1983) 60 – 73.
21. *Kościelne prawo karne nowego Kodeksu*, Kielecki Przegląd Diecezjalny, 5 (1983) 194 – 228.
22. *Pasierbiec. Matka Boża Pocieszenia*, Tarnowskie Studia Teologiczne, IX (1983) 236 – 243.
23. *Dzierżawa*, Encyklopedia Katolicka, t. IV, Lublin 1983, 598.
24. *Dziesięcina papieska*, Encyklopedia Katolicka, t. IV, Lublin 1983, 602 – 603.

25. *Dziesięcina saladyńska*, Encyklopedia Katolicka, t. IV, Lublin 1983, 603.
26. *Espen Zeger Bernhard van*, Encyklopedia Katolicka, t. IV, Lublin 1983, 1128.

1984

27. *Synod diecezjalny, jego struktura i rola w Kościele partykularnym*, Colloquium salutis, Wrocławskie Studia Teologiczne, 16 (1984) 47 – 80.

1986

28. *Pasterska postługa biskupów tarnowskich w synodach diecezjalnych. Z dziejów tarnowskich synodów diecezjalnych*, Tarnowskie Studia Teologiczne, X/1 (1986) 40 – 90.

1987

29. *Przełomowe ćwierćwiecze posługiwania bpa Jerzego Ablewicza w Kościele Tarnowskim. 25 lat posługiwania pasterskiego*, Tarnowskie Studia Teologiczne, X/2 (1987) 1-68.
30. *Kolegium Konsultorów, jego struktura organizacyjna i zadania*, Tarnowskie Studia Teologiczne, X/2 (1987) 389 – 401.
31. *Załączki ogólnokościelnej dyscypliny duchowieństwa w świetle postanowień I Soboru Nicejskiego (325)*, Vox Patrum, 7 (1987) z. 12-13, 107 – 124.

1988

32. *Kontrowersja wokół annat papieskich w Polsce*, Analecta Cracoviensia, XX (1988) 401 – 429.
33. *Inspiracje kulturowe polskich synodów diecezjalnych okresu międzywojennego*, Kościół i Prawo, 5 (1988) 51 – 60.

1991

34. *Zwykła niedojrzałość a patologia osobowości jako tytuł nieważności małżeństwa*, w: Analecta Cracoviensia, XXIII (1991) 196 – 209.

1992

35. *Kanoniczne przygotowanie narzeczonych do małżeństwa*, Tarnowskie Studia Teologiczne, XI (1992) 145 – 168.
36. *Do Wrocławia droga wiodła przez Tarnów i Kraków (przyczynek do biografii ks. Józefa Majki*, w: *Osoba, Kościół, społeczeństwo. Księga pamiątkowa ku czci ks. Prof. Józefa Majki*, red. I. Dec, Wrocław 1992, 45 – 54.

1993

37. *Dzieje Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Pasierbcu*. Tarnów 1993, s. 197.
38. *Konkordat jako instrument gwarancji wolności religijnej, Chryścijanin w świecie*, 3/194 (1993) 74 – 86.

1994

39. *Stowarzyszenia wiernych. Normy prawne i ich aplikacja do aktualnych potrzeb Kościoła*, Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, 7 (1994) 12 – 27.
40. *Źródła prawa kanonicznego jako nośnik Tradycji. Refleksja historyczna od początków chrześcijaństwa do X w.*, w: *Tradycja w Kościele. Materiały z sympozjum zorganizowanego przez Papieską Akademię Teologiczną – Polskie Towarzystwo Teologiczne – Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w Krakowie*, red. ks. T. Dzidek, ks. Br. Sieńczak, ks. J. D. Szczurek. Kraków 1994, 189 – 205.
41. *Zharmonizowanie kanonicznego prawa małżeńskiego i polskiego prawa rodzinnego w Konkordacie z 1993 r.*, w: *Rola i znaczenie konkordatu 1993 r.*, red. ks. J. Dyduch, Kraków 1994, 97 – 120.
42. *Konkordat polski z dnia 28 lipca 1993 r. pod ostrzałem zarzutów*, Tarnów 1994.

1995

43. *Tożsamość kapłana według „Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów z 31 stycznia 1994 r.”*, *Curranda*, 145, 1(1995) 90 – 100.
44. *Zmiana formy konkordatów w XIX w.*, w: *Dawne prawo i myśl prawnicza. Prace historyczno – prawne poświęcone pamięci Wojciecha Marii Bartla*, red. J. Malec i W. Uruszczak. Kraków 1995, 39 – 50.
45. *Dziesięcioletni owoc autentycznej interpretacji współczesnego prawa kościelnego*, *Analecta Cracoviensia*, XXVI (1995) 499 – 543.
46. *Der gegenwärtige Stand der kirchlichen Rechtsgeschichte in Polen*, *Zeitschrift der Savigny – Stiftung für Rechtsgeschichte, Kanonistische Abteilung*, 112 (1995) 318 – 327.
47. *Zasady przynależności obrządkowej w świetle Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich*, w: *Tarnowskie Studia Teologiczne*, XIII (1995) 381 – 393.

1996

48. *Arcybiskup Zenon Grocholewski ambasadorem odnowy prawa kanonicznego na Słowacji*, *Tarnowskie Studia Teologiczne*, XIV (1995 – 1996) 425 – 434.

49. *Gwarancje wolności religijnej w konkordacie*, Ateneum Kapłańskie, 127 (1996) 50 – 59.

1997

50. *Interkalarne dochody*, Encyklopedia Katolicka, t. VII, Lublin 1997, 379.

1998

51. *Poszukiwanie prawdy w studiach akademickich*, Biuletyn Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, nr 1997/98, Kraków 1998, 18 – 25.
52. *Struktury i instytucje kościelne w świetle postanowień konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską z 1993 r.*, w: *Konkordat 1993. Dar i zadanie dla Kościoła*, red. ks. J. Dyduch, Kraków 1998, 111 – 131.
53. *Wkład abpa Zenona Grocholewskiego do polskiej kanonistyki*, w: *Historia et ius. Księga pamiątkowa ku czci księdza profesora Henryka Karbownika*, red. A. Dębiński, G. Górski, Lublin KUL 1998, 343 – 352.
54. *Stalość czy czasowa kadencyjność proboszczów – narastający w Polsce dylemat*, w: *Słowo nieskowane. Księga Jubileuszowa dla Ks. Jana Kruciny*, red. ks. A. Nowicki, ks. bp Jan Tyrawa. Wrocław 1998, 601 – 608.

1999

55. *Wprowadzenie do nauki prawa kanonicznego*, Tarnów 1999. s 79.

2000

56. *Kanony Apostolskie*, Encyklopedia Katolicka, t. VIII, Lublin 2000, 616.
57. *Węgierskie echo kanonistycznej działalności Apba Zenona Grocholewskiego w Europie Środkowej*, *Analecta Cracoviensia*, XXXII (2000) 417 – 433; *Tarnowskie Studia Teologiczne*, XIX/2 (2000) 205 – 221.
58. *Inspiracje moralne kościelnych zbiorów prawa na koncepcję władzy państwowej w Polsce Piastowskiej*, w: *Śladami Boga i człowieka. Księga pamiątkowa ku czci ks. prof. dr hab. Jana Kowalskiego*, red. ks. J. Orzeszyna, Wydawnictwo Naukowe PAT Kraków 2000, s. 111 – 117.

2001

59. *Kanoniczna rola proboszcza. Realizacja podstawowych zadań kościelnych: nauczania, uświęcania, rządzenia*. Tarnów 2001, s. 76.
60. Ks. Jan Dyduch, *Kanoniczne wizytacje parafii Kardynała Karola Wojtyły*, Kraków 2000, s. 237, (rec.) *Polonia Sacra*, 7 (2000) 335 – 348.
61. *Pastoralny aspekt II Polskiego Synodu Plenarnego ze szczegółowym uwzględnieniem nowej ewangelizacji*, w: *Dzieło II Synodu Plenarnego w Polsce. Materiały z ogólnopolskiej sesji naukowej zorganizowanej 24 października 2001 r. w Lublinie*, red. St. Tymosz, Lublin 2001, 149 – 174.

2002

62. *Gwarancje wolności religijnej w Konkordacie zawartym między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską w 1993 roku*, Tarnów 2002, s.
63. *Papieska Rada Kultury zmodyfikowała strukturę Kurii Rzymskiej*, w: *Veritati salvificae servire. Księga pamiątkowa dedykowana ks. prof. dr hab. Edwardowi Góreckiemu z racji 70. rocznicy urodzin*, red. ks. W. Wenz, Wrocław 2002, s. 91-100.

2. Recenzje rozpraw habilitacyjnych:

1. Ks. E. Górecki, *Współudział katolików i niekatolików w sakramencie pokuty w prawodawstwie kodeksowym z 1917 i 1983*, Wrocław 1990.
2. Ks. R. Szytchmiller, *Doktryna Soboru Watykańskiego II o celach małżeństwa i jej recepcja w Kodeksie Prawa Kanonicznego z roku 1983*, Lublin 1993.
3. Ks. A. Dziega, *Strony sporu w kanonicznym procesie o nieważność małżeństwa*, Warszawa 1994.
4. Ks. S. Ryłko, *Droga do kanonizacji błog. Szymona Sołtysa zwanego Kazimierczykiem*, Kraków 1997.
5. Ks. S. Paździor, *Przyczyny psychiczne osoby do zawarcia małżeństwa w świetle kan. 1095*, Lublin 1999.
6. Ks. J. Gręźlikowski, *Recepcja reformy trydenckiej w diecezji wrocławskiej w świetle ustawodawstwa synodalnego*, Włocławek 2000.
7. Ks. W. Wenz, *Struktura władzy w ujęciu św. Wincentego a Paulo a jej współczesny model w Zgromadzeniu Misji*, Wrocław 2001.
8. Ks. T. Rozkrut, *Walor opinii biegłego w kanonicznym procesie małżeńskim*, Tarnów 2002.

3. Wygłoszone referaty:

1. *Dziesięcina lionńska w Polsce*, Lublin 1968. Sympozjum kanonistów polskich.
2. *Teologiczno-prawne zasady odniesienia Kościoła do innych Wspólnot Wyznaniowych oraz do niewierzących po II Soborze Watykańskim*, Lublin 1970. Ogólnopolskie spotkanie kanonistów.
3. *Kształtowanie się prawa kanonicznego po II Soborze Watykańskim*, Wrocław 19. Inauguracja roku akademickiego.
4. *Der päpstliche Zehnt in Polen zur Zeit des Mittelalters*, Mainz 1979. „Dzień polski” na Uniwersytecie Jana Gutenberga.
5. *Podstawowe prawa chrześcijanina na tle nauki „munus et sacra potestas” w Kościele*, Warszawa 1980. Sympozjum kanonistów polskich.

6. *Inspiracje kulturowe polskich synodów diecezjalnych okresu międzywojennego*, Lublin 1983. Kongres Teologów Polskich.
7. *Prawo a moralność*, Jasna Góra 1984. Dzień skupienia prawników polskich.
8. *Charakter, struktura i cele synodu diecezjalnego*, Wrocław 1985. Otwarcie synodu archidiecezji wrocławskiej.
9. *Recepcja II Soboru Watykańskiego oraz nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego w IV Synodzie Tarnowskim*, Warszawa 1987. Sympozjum kanonistów polskich.
10. *Celibat kapłański w ustawodawstwie synodalnym starożytności chrześcijańskiej*, Lublin 1991. Sympozjum patrystyczne.
11. *Konkordat jako instrument gwarancji wolności religijnej*, Lublin 1993. Sympozjum prawników.
12. *Źródła prawa kanonicznego jako nośnik Tradycji*, Kraków 1993. Sympozjum „Tradycja w Kościele”.
13. *Konkordat polski z 1993 w świetle stawianych zarzutów*, Kraków 1994. Sympozjum „Communio et communicatio”.
14. *Zharmonizowanie kanonicznego prawa małżeńskiego i polskiego prawa rodzinnego w Konkordacie polskim z 1993*, Kraków 1994. Sesja na PAT.
15. *Stowarzyszenia wiernych. Normy prawne i ich aplikacja do aktualnych potrzeb Kościoła*, Warszawa 1994. Zebranie Stowarzyszenia Kanonistów Polskich.
16. *Teologiczny i kanoniczny wymiar tożsamości kapłana według „Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów z 1994”*, Kraków 1995. Zebranie Sekcji Kanonistycznej PTT.
17. *Struktury i instytucje kościelne w świetle postanowień Konkordatu z 1993r.*, Kraków 1998. Sympozjum poświęcone Konkordatowi z 1993.
18. *Pastoralny aspekt II Polskiego Synodu Plenarnego ze szczegółowym uwzględnieniem nowej ewangelizacji*, Lublin 2001. Sympozjum.

4. Prace promowane:

a) doktorskie

1. Ks. F. Piechota *Katechizacja kościelna w metropolii gnieźnieńskiej w świetle średniowiecznych ustaw synodalnych*, Wrocław 1991, maszynopis, stron: XVI + 280.
2. Ks. W. Wenz, *Prawno – teologiczne elementy charyzmatu Zgromadzenia Misji Wincentyńskiej do powstania pierwszych „Reguł Wspólnych” (1617 – 1655)*, Wrocław 1999.
3. Ks. B. Węgrzyn, *Kanoniczna struktura wspólnot zakonnych świętego Brata Alberta*, Kraków 1999.

4. Ks. S. Gąsior, *Regulacja stosunków pomiędzy Kościołem a Państwem w konkordatach polskich z 1925 i 1993 r.*, Kraków 2000.

b) licencjackie

1. Ks. G. Erlebach, *Prowadzenie ksiąg parafialnych w świetle obowiązującego prawa na terenie diecezji opolskiej*, Wrocław 1984.
2. Ks. W. Wenz, *Specyfika Zgromadzenia Księży Misjonarzy do 1660 roku*, Wrocław 1986.
3. O. J. Kwiatkowski, *Instytut świecki według Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983. Studium historyczno – kanoniczne*, Wrocław 1990.
4. Ks. S. Gąsior, *Problematyka małżeńska w tarnowskich synodach diecezjalnych*, Kraków 1995.
5. Ks. W. Majka, *Eucharystyczna formacja wierzących w świetle synodów tarnowskich*, Kraków 1995.
6. Ks. J. Sądel, *Kościelna władza wykonawcza jako płaszczyzna funkcjonowania wikariusza generalnego*, Kraków 1999.
7. O. K. Morajko, *Organizacja prawna duszpasterstwa parafialnego prowadzonego przez OO. Cystersów w Szczyrzcycu*, Tarnów 2000.
8. Ks. W. Lechowicz, *Kanoniczna organizacja formacji stałej duchowieństwa w diecezji tarnowskiej w latach 1917-2000. Studium porównawcze kościelnego prawa powszechnego, ogólnopolskiego i tarnowskiego – diecezjalnego*, Kraków 2002.

c) magisterskie

1. A. Biel, *Współczesna nauka i prawodawstwo odpustowe Kościoła*, Tarnów 1974.
2. S. Bobulski, *Stanowisko prawne biskupa diecezjalnego w prawie posoborowym*, Tarnów 1974.
3. W. Burek, *Organizacja Kurii Rzymskiej w świetle posoborowych dokumentów prawnych*, Tarnów 1974.
4. L. Dudziak, *Reprezentacja papieża na pierwszych ośmiu soborach*, Tarnów 1974.
5. J. Gajda, *Historyczny zarys władzy kolegialnej w Kościele do II Soboru Watykańskiego*, Tarnów 1974.
6. S. Gancarz, *Współdział sakralny z braćmi odłączonymi jako przejaw dążeń Kościoła ku zjednoczeniu*, Tarnów 1974.
7. B. Jakubczyk, *Władza przełożonego domowego Kongregacji św. Filipa Neri*, Tarnów 1974.
8. Sz. Kasiński, *Próba określenia życia zakonnego na podstawie II Soboru Watykańskiego*, Tarnów 1974.
9. A. Mroczek, *Stanowisko prawne nauczycieli religii w gimnazjach na terenie Galicji w świetle rozporządzeń z lat 1850 i 1856*, Tarnów 1974.

10. B. Rosiek, *Stosunek Kościoła do niewierzących w dokumentach soborowych i posoborowych*, Tarnów 1974.
11. E. Habura, *Stosunek Kościoła do niechrześcijan po Soborze Watykańskim II*, Tarnów 1975.
12. Cz. Litak, *Odniesienie Kościoła do Państwa w świetle wytycznych przed i po II Soborze Watykańskim*, Tarnów 1975.
13. M. Urbański, *Osobowość duchownego w świetle statutów synodalnych Mikołaja Trąby z 1420 roku*, Tarnów 1975.
14. F. Cieśla, *Majątek kościelny w świetle przepisów partykularnych diecezji tarnowskiej w okresie międzywojennym (1918-1939)*, Tarnów 1978.
15. J. Janas, *Obowiązki duchownych w świetle prawa partykularnego diecezji tarnowskiej w okresie międzywojennym*, Tarnów 1978.
16. K. Kapcia, *Stanowisko prawne katechety etatowego w okresie międzywojennym na terenie diecezji tarnowskiej*, Tarnów 1978.
17. K. Grych, *Stanowisko prawne legatów papieskich według motu proprio „Sollicitudo Omnium Ecclesiarum”*, Tarnów 1979.
18. S. Kądziołka, *Teologiczny aspekt prawa kościelnego w ujęciu posoborowym*, Tarnów 1979.
19. S. Pilch, *Okres wakansu Stolicy Apostolskiej w świetle konstytucji „Romano Pontifici Eligendo”*, Tarnów 1979.
20. J. Witek, *Cześć św. Stanisława Szczepanowskiego w świetle obchodów Jubileuszowych z 1936 i 1978 roku na terenie diecezji tarnowskiej*, Tarnów 1980.
21. T. Górka, *Pierwszy synod diecezji tarnowskiej*, Tarnów 1981.
22. E. Kamionka, *Dyscyplina duchowieństwa według statutów tarnowskich synodów diecezjalnych*, Tarnów 1982.
23. M. Szady, *Stanowisko wikariusza współpracownika w tarnowskim ustawodawstwie synodalnym*, Tarnów 1983.
24. S. Kądziołka, *Wskazania Episkopatu Polski w sprawie realizacji motu proprio Pawła VI „Matrimonia mixta”*, Tarnów 1984.
25. Z. Dudek, *Rodzina i jej rola w kształtowaniu życia rodzinnego według pierwszego synodu diecezji katowickiej*, Tarnów 1985.
26. M. Kądziaława, *Troska o skuteczność posługi słowa Bożego w pierwszym i trzecim synodzie tarnowskim*, Tarnów 1986.
27. R. Woźny, *Pierwszy polski synod plenarny 1936*, Tarnów 1986.
28. S. Poręba, *Formacja kandydatów do kapłaństwa w świetle Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Tarnów 1987.
29. J. Gniewek, *Szafarz bierzmowania we współczesnym ustawodawstwie kościelnym*, Tarnów 1988.
30. W. Majka, *Podmiot chrztu św. według Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Tarnów 1988.

31. I. Wołoszczuk, *Prawno-duszpasterskie przygotowanie do małżeństwa według Kodeksu Papieża Jana Pawła II*, Wrocław 1988.
32. W. Babiaryz, *Wymogi stawiane kandydatowi do święceń przez Kodeks Prawa Kanonicznego*, Tarnów 1989.
33. M. Fabin, *Podmiot chrztu św. według Kodeksu Prawa Kanonicznego z uwzględnieniem ewolucji historycznej*, Wrocław 1989.
34. T. M. Książkiewicz, *Szafarz sakramentu bierzmowania we współczesnym prawie kościelnym z uwzględnieniem ewolucji historycznej*, Wrocław 1989.
35. S. Łątka, *Postawa wiernych wobec Eucharystii w świetle IV synodu diecezji tarnowskiej*, Tarnów 1989.
36. B. Pasierb, *Konferencja Biskupia w świetle Kodeksu Papieża Jana Pawła II*, Tarnów 1990.
37. D. Smolnik, *Wymogi kanoniczne do święceń w świetle współczesnego prawa kanonicznego oraz ewolucji historycznej*, Wrocław 1990.
38. J. Krajewski, *Osobowość kapłana duszpasterza według IV synodu tarnowskiego 1982-1986*, Tarnów 1991.
39. I. Neznal, *Organizacja duszpasterstwa młodzieży w świetle czwartego synodu tarnowskiego z 1986 r.*, Tarnów 1991.
40. J. Radzik, *Urząd Biskupa Rzymskiego w ujęciu Kodeksu Prawa Kanonicznego*, Tarnów 1991.
41. A. Kolonko, *Kara śmierci w świetle argumentów pozytywnych i negatywnych. Studium prawno-etyczno-teologiczne*, Kraków 1992.
42. G. Mrówczyński, *Synod wrocławski księcia Karola Ferdynanda Wazy z 1653*, Wrocław 1992.
43. D. Nawalaniec, *Zakaz zawierania małżeństw w polskim Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym z 1964 r. w porównaniu z przeszkodami oraz wadliwościami konsensu małżeńskiego Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, Tarnów 1992.
44. L. Pach, *System wymierzania kar kościelnych według Kodeksu papieża Jana Pawła II*, Tarnów 1992.
45. Z. Kowalczyk, *Organizacja wychowania katolickiego w świetle Kodeksu Prawa Kanonicznego papieża Jana Pawła II*, Tarnów 1993.
46. A. Lelito, *Apostolstwo wspólnot i osób zakonnych w świetle IV synodu diecezji tarnowskiej z 1986 r.*, Tarnów 1993.
47. P. Machał, *Prawno-pastoralne zadania biskupów diecezjalnych w świetle instrukcji „Ecclesiae imago” z 1973 r.*, Wrocław 1993.
48. J. Majda, *Parafia i jej struktura organizacyjna w świetle Kodeksu Prawa Kanonicznego papieża Jana Pawła II*, Tarnów 1993.
49. G. Ociepka, *Dekanat i jego organizacja w świetle IV synodu diecezji tarnowskiej z 1986 r.*, Tarnów 1993.
50. A. Prorok, *Wspólnoty zakonne a Kościół partykularny w świetle instrukcji „Mutuae relationes” z 1978 r.*, Wrocław 1993.

51. C. Chwilczyński, *Kary kościelne wiążące mocą samego prawa według Kodeksu Prawa Kanonicznego papieża Jana Pawła II z 1983 r.*, Wrocław 1994.
52. S. Gulik, *Materialne utrzymanie duchownych w świetle tarnowskich synodów diecezjalnych*, Tarnów 1994.
53. J. Kmieciak, *Biskup a wspólnoty zakonne w świetle wytycznych „Mutuae relationes”*, Tarnów 1994.
54. J. Czajka, *Zwieńczenie kodeksowych zasad formacji kapłańskiej w Adhortacji „Pastores dabo vobis” papieża Jana Pawła II*, Tarnów 1996.
55. J. Bednarz, *Regulacja spraw beneficjalnych pomiędzy Stolicą Apostolską i Polską w pierwszej połowie XVI w.*, Tarnów 1997.
56. S. Kurczab, *Porozumienie zawarte między Episkopatem Polski i Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 1950 r.*, Tarnów 1997.
57. R. Wątopek, *Przedmiot konkordatu polskiego 1925 r.*, Tarnów 1997.
58. P. Mucha, *Wrastanie osób konsekrowanych we wspólnotę zakonną w świetle Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, Tarnów 1998.
59. P. Nalepa, *Recepcja ustaw państwowych w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r.*, Tarnów 1998.
60. B. Wrona, *Dyscyplina duchowieństwa według uchwał pierwszego synodu diecezji katowickiej*, Tarnów 1998.
61. J. Kruczek, *Dyspensa od prawa w Kodeksie papieża Jana Pawła II z 1983 r. oraz w aspekcie historycznym*, Tarnów 1999.
62. T. Badyła, *Kościelna władza rządzenia w świetle prawa kanonicznego. Studium historyczno-prawne*, Tarnów 2001.
63. H. Brdej, *Kuria Rzymska w rozwoju historycznym oraz w obowiązującym prawie kościelnym*, Tarnów 2001.
64. I. Cabaj, *Wybór Biskupa Rzymskiego w rozwoju historycznym oraz w obowiązującym prawie kanonicznym*, Tarnów 2001.
65. J. Mąka, *Promocja posoborowego prawa kościelnego w czasopiśmie „Prawo Kanoniczne” w latach 1965-1983*, Tarnów 2002.
66. R. Płaczek, *Promocja posoborowego prawa kościelnego w czasopiśmie „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” w latach 1965-1983*, Tarnów 2002.
67. K. Sroka, *Apostolat laikatu według pierwszego synodu diecezji katowickiej (1972-1975)*, Tarnów 2002.